

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugos), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoara, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codru! (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgeșana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Hondoleana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehădia), Institut de credit, (Gavoșdia), Izvorul (Sângeorgiu), Izvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugos), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Iva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Sylvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnavăana, Tibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul, (Tășnau), Zărândeana, Zlăgheana.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Vieța noastră economică în 1913.

Sub raportul vieții noastre economice, anul trecut se poate numi cu drept cuvânt: *anul încercărilor*. Am intrat în el sub cele mai nepriincioase împrejurări. Sămănăturile de toamnă ale țărânimii noastre intrucât nu au întârziat au fost aproape total nimicite, iar puțina rezervă de produse cu care această țărânimă trece de regulă din un an în altul, exhaustată. În circulația de bani a fost o lipsă și scumpete cum nu-și mai aduc oamenii aminte, iar în întreprinderi și negoț o stagnare generală. Să mai punem pe lângă toate acestea și nesiguranța politică: teama de o complicație armată între puteri și vom înțelege frica cu care factorii financiari și economici cu responsabilitate au intrat în anul trecut. Frica de dezastră a fost mare. Dar poate tocmai această frică a potențat puterile, a moderat și restrâns trebuințele în așa măsură și a concentrat energiile singuratică cu atâta calcul încât greutățile au rămas învinse și azi ne vedem intrați într'un nou an, desigur cu auspicii cu mult mai bune ca cele din trecut. Două au fost — după părerea noastră — însușirile cu cari poporul și instituțiunile noastre economice și financiare nu au sucombat în decursul anului încheiat, în care am avut de învins greutăți neînchipuite. Una a fost deprinderea poporului nostru de a suferi și de a se mulțumi cu foarte puțin și a doua solidaritatea și baza reală a instituțiunilor economice și financiare, ce le avem. Dacă lipsiau aceste două însușiri

distincte ale vieții noastre economice, putem spune, anul trecut ar fi fost pentru noi, nu anul încercărilor, ci al dezastrilor. Va fi deci bine să continuăm a cultiva aceste două însușiri prin muncă, străduință, cumpătare și cruțare. Atunci vină peste noi ani ori cât de grei, nu ne vor învinge.

După acestea să vedem, cari au fost greutățile, cum le-am trecut și ce am mai lucrat în anul încheiat pe diferitele noastre terene de activitate economică:

În *economia agricolă*, izvorul principal de existență și lucrare pentru masele cele mari ale poporului nostru, avem de înregistrat un an cât se poate de rău. Anul premergător, 1912, cum se știe, încă a fost nefast din punct de vedere economic. Revărsările ne mai pomente de ape au nimicit recolta, lăsând lipsiți pe țărâni noștri, prin unele ținuturi, chiar și de strictul necesar pentru hrană. În toamnă sămănături nu s'au putut face, sau dacă s'au și făcut, în multe părți nu au succes. Semințele de primăvara au putut fi procurate numai pe lângă mari greutăți, pe cari — pe altlocu — oamenii nu le-au putut învinge și și-au lăsat țarinile pustii. Lipsa de nutreț din anul premergător a îngreunat neînchipuit iernarea vitelor, al căror preț a scăzut neașteptat. Compensație pentru nenorocirile trecute n'a adus nici anul încheiat. Apele — deși nu în măsură așa de îngrijitoare ca în 1912 — au continuat să fie o calamitate aproape permanentă pentru puțina economie agricolă, pornită în primăvară. Astfel roada câmpului — putem zice — a fost înjumătățită. Cu toate

acestea țărani noștri — în general luat — au eșit ceva mai bine ca în 1912. Natural, că greutățile și nesuccesele acestor doi ani, slabi din punct de vedere economic și îngreunați în mod extraordinar — cum se știe — din punct de vedere al sarcinilor hipotecare și al creditelor personale, a stângenit orice dezvoltare și expansiune a elementului țaran. Noul proprietăți de pământ nu s'au mai putut procura, ba în unele părți a trebuit să cedăm din ale noastre acelorora, cari cu banul în mână au putut exploata situația dificilă, în care ne-am aflat. Nu avem încă date exacte despre schimbările de proprietăți la poporul nostru. Cu toate acestea — judecând după informațiile incidentale ce ne-am procurat — putem afirma că anul trecut a fost un an lipsit de progresul constant obicinuit, poate chiar de regres, pe care va trebui să-l compensăm în viitor cu forțe și rezultate îndoite.

Pe *terenul financiar* greutățile încă au fost destul de mari. Deprinși însă cu ele din anul 1912, avem iluzia că le-am suportat mai ușor. În fapt însă băncile noastre în activitatea lor financiară au trebuit să lupte cu neajunsuri și pedeci, pe cari numai ele vor fi știind cum le-au învins. S'au ocupat exclusiv de năcazul lor, și de expansiune de data aceasta — poate primul an din ultimele trei decenii — abia poate fi vorba. Singure numai două din băncile noastre s'au gândit la augmentări de capitale și anume «Iulia» și «Auraria». Cea dintâi și-a urcat capitalul la K 200,000, iar cea de a doua la K 160,000. De altă urcare de capital nu mai știm. Fondări nouă încă nu avem de înregistrat, decât numai una singură, inconștientă desigur, și anume o mică bancă cu un capital social de K 50,000 în comuna Părău din comitatul Făgăraș. Alătura cu aceasta a mai fost vorba și de o fondare în Sibiu, deasemenea o bancă mică, botezată: «Peatra», de care însă în timpul din urmă nu s'a mai auzit nimica. De alte fondări nu mai avem cunoștință. Filiale încă nu știm să se mai fi deschis.

Grație solidității lor și prudenții conducătorilor, la băncile noastre în anul trecut nu a obvenit nici o lichidare forțată. Avem cunoștință de o singură bancă, care a încetat și anume de «Beregsana» din Beregsău, trecută la «Timișiana». Cu greutăți mai mari — după cum știm noi — se luptă îndeosebi două din băncile românești: «Plugarul» din Cacova și «Fortuna» din Rodna-veche Suntem convinși însă că dacă cei grupați în jurul lor vor arăta interes sincer și vor fi capabili de anumite jertfe, băncile aceste vor putea fi salvate.

Dar cu toate dificultățile întâmpinate, băncile românești, special cele mai mari, au continuat a fi și în anul acesta un sprijin real pentru tovarășele lor mai mici și pentru poporul nostru. Pentru acestea merită recunoștința oricărui om de bine.

Când vorbim despre activitatea băncilor noastre și despre greutățile cu cari au avut ele să lupte, nu putem retăcea un simptom, care nu ne poate face de fel bine. E vorba de diferențe personale, degenerate uneori în lupte, cari azi mai mult ca orișicând, ar fi trebuit evitate. Și nu e vorba numai de o singură bancă, la care s'au dat pe față asemenea porniri și vrajbe, ci de mai multe. Când le amintim, o facem cu gândul bun și dorința vie ca asemenea lucruri la băncile noastre să nu se mai întâmple. Da, să se facă ordine, căci în aceasta stă viitorul băncilor noastre, însă cu mijloace potrivite și în formă corăspunsătoare. Să se facă amăsurat maximei: suaviter in modo, fortiter in re.

Activitatea băncilor noastre — considerând scumpetea generală a numărării — va fi, ce privește rezultatele anuale, mulțumitoare, despre ceace ne vom convinge în proximele zile. Fie însă ca rezultatele aceste să se folosească — ca o consecvență firească a învățăturilor, ce putem trage din greutățile trecutului — spre consolidarea și dezvoltarea propriilor noastre instituite.

În legătură cu activitatea noastră pe teren financiar, trebuie să amintim și de asociația băncilor române, de «Solidaritatea». Nici când valoarea morală a acestei instituțiuni nu a eșit așa de mult la iveală, ca în cei doi ani trecuți. Ea a fost pentru creditorii băncilor noastre — special pentru cei străini — o garanție a solidității institutelor debitoare. Pentru băncile noastre un sprijin la care au apelat adeseori. Arhiva acestei instituțiuni este martoră serviciilor, pe cari le-a făcut singuraticilor noastre bănci, ori de câteori acestea i-au cerut vre-o informație, vre-un sfat sau vre-o intervenție. «Solidaritatea» la rândul ei a căutat să se facă tot mai mult vrednică de acest rol al ei. A dat o deosebită atenție chestiunii revizuirilor și instituțiuni revizorilor. În anul acesta a ținut deja a III-a conferință a revizorilor-experti, în care s'a discutat un prea prețios material și s'au dat folositoare îndrumări pentru băncile asociate, îndrumări, cari, nu ne îndoim, își vor arăta nu peste mult efectul binefăcător. Afară de aceasta a pus la cale și o nouă instituțiune de folos public: *Biroul central de informațiuni și comisiuni*, de care vom vorbi în alt loc. Este și aceasta o dovadă a nizuințelor de bine

și de înțelegere pentru misiunea, ce-i incumbă acestei instituțiuni.

În *afacerile de asigurări* suntem încă la începutul activității noastre. Singura instituțiune, chemată să lucreze sistematic pe acest teren de activitate economică, Banca noastră de asigurare abia are doi ani de lucrare la activul său. Terenul însă se arată priincios și dacă nu ar fi fost împrejurările economice și financiare nefaste ale anilor din urmă, probabil activitatea noastră ar fi dat rezultate și mai bune. Cu toate acestea începutul s'a făcut și totul atârnă dela noi — bancă și popor — să-l putem duce la bun rezultat. Banca însă va trebui să desvoalte o activitate mai sistematică și mai intensivă, iar poporul să-i deie sprijinul necesar, cel puțin acela, pe care îl dă altor societăți străine. Cultivat terenul cu pricepere, în afacerile de asigurare, vom găsi un vast teren de manifestare economică și un excelent mijloc — poate singurul — de a ne conserva și înmulți avutul nostru național.

Alătura de acțiunea pe teren financiar și în afaceri de asigurări, se desprinde tot mai mult și ia formă tot mai înțeleasă *acțiunea cooperativă*, pentru organizarea însoțirilor de tot felul. Cum se știe, acțiunea aceasta azi e în mâna «Asociațiunii», care stăruie — prin încercări deosebite — a o realiza. Asupra modului de realizare pot fi și sunt păreri deosebite. Asupra faptului, că «Asociațiunea» își dă toată silința să facă un lucru bun, nu poate exista decât o singură părere, aceea că ea face tot ce poate în interesul acestei acțiuni. Încă la începutul anului trecut, «Asociațiunea» a angajat un conferențiar economic, care a pregătit și un plan de acțiune. Prin forța unor împrejurări neprevăzute, planul nu a putut fi realizat, cum mulți — special cei ce nu au înțelegerea greutăților practice — vor fi sperat și așteptat. Cu toate acestea conferențiarul din trecut și mai ales cel actual contribuie mult la propagarea ideilor cooperative. Nu voim să facem judecată rezultatelor pozitive. Știm noi că acestea nu se scutură din mânecă. Ne place a crede că prin continua ciocnire a divergențelor de păreri ce — în mod firesc există cu privire la această chestiune — vom ajunge să stabilim o unitate de vederi și o cale mai potrivită și mai sigură, care să ne ducă la realizarea acțiunii cooperative. Până atunci noi avem toată considerația pentru acțiunea celor ce lucrează cu bună credință. Vorbind despre acțiunea cooperativă amintim că în cursul anului trecut au luat ființă mai multe însoțiri de credit, parte în urma stăruințelor directe ale celor angajați să propage ideea cooperativă, parte prin stăruințele altora și și cu sco-

puri de alt caracter. Astfel s'au înființat «Izvorul» în Șomfalău, «Nădejdea» în Blajei, «Economia» în Haranglab, «Plugarul» în Drauț, «Câmpiana» în Cianul-mare, «Tovărășia» în Suceag, «Speranța» în Ciuchiciu și «Insoțirea de credit» din Bedeleu. Despre altele nu avem cunoștință.

La crearea de însoțiri stăruiește și «Reuniunea agricolă din comitatul Sibiiului». Aceasta are luate sub scutul său moral aproape 24 de însoțiri. În anul din urmă însă nu a mai stăruit să se înființeze însoțiri nouă. Poate așa este și mai bine. Pentru că dacă se va ajunge la o înțelegere ce privește modul cel mai nimerit de rezolvire al chestiunii cooperative, va fi necesar să susțină o acțiune unitară pornită și condusă din un singur loc. Vorbind de această reuniune nu putem să nu recunoaștem bunele servicii, ce le face economilor și satelor noastre prin executarea conștiincioasă a planului său frumos și practic de activitate, pe care l-a dat publicității în anul trecut. Acest plan are și o frumoasă novațiune: sărbătorile pomilor și paserilor, introduse după model străin. Ne place a crede că mijlocul ales va da roade așa, după cum și merită.

Am amintit în cele precedente că întreprinderile au stagnat. *Inițiative de nouă întreprinderi* abia găsim. Singura întreprindere nouă, care trebuie amintită este *Biroul de informațiuni și comisiuni* (mijlociri comerciale) al «Solidarității». Cari sunt scopurile și rațiunea acestei nouă întreprinderi, se știe, căci s'au publicat articoli lămuritori atât în revista aceasta, cât și în celelalte foi ale noastre. La acest loc voim să relevăm două momente. Întâiul, că această întreprindere nu ar fi fost inițiată încă, dacă nu avea sprijinul unui mare om de bine și al doilea că activarea ei va urma numai mai târziu, când conducătorul viitor al ei va termina studiile teoretice și practice, ce tocmai face la instituțiuni similare și înrudite din țară și străinătate.

Paralel cu acțiunea economică practică, amintită în cele precedente, și a continuat drumul său și *literatura de specialitate*. În anul trecut au apărut mai multe lucrări, între cari amintim: *Monografia «Ardeleni»* de I. I. Lăpădatu. *Noțiuni generale de comerț* de Arseniu Vlaicu. *Contabilitatea pentru cărturarii dela sate* de R. Dimboiu. În biblioteca băncilor au apărut două lucrări sub Nrii 13—14 ai acestei biblioteci. Una este *Legea despre izlazarile comune neîmpărțite* de T. V. Păcățianu și alta *Problemele viitoare ale băncilor* de Ioan I. Lăpădatu. O lucrare vrednică de considerație este «*Cuvinte de îmbărbătare pentru sărbarea pomilor și a paserilor*» editată de «Reun.

rom. de agr din Sibiu. *Anuarul băncilor* redigiat de dl C. Popp, arată un progres și mai marcant față de trecut. Tot în legătură cu aceste publicații amintim traducerea „*Bancherul din provincie*» de E. Tișca, o lucrare de mare valoare pentru conducătorii băncilor noastre și care se reproduce din «*Revista Economică*». Ca foi economice speciale avem «*Revista Economică*» și «*Spicuri Economice*», cea dintâiu pentru intelectuali, cea de a doua pentru popor.

Cu acestea am fi terminat cronica momentelor mai principale din viața noastră economică a anului trecut. Vrem să mai facem amintire și de unele momente însă, cari deși nu au fost și nu sunt pornite și în legătura directă cu noi, totuși ne privesc de aproape. — E vorba de acțiuni menite să stângenească activitatea noastră economică, să o îngreuneze, acțiuni pornite de conlocuitorii noștri maghiari.

De mult se tot trag clopotele pentru închipuitul «pericol valah». În anul trecut dangătul acestor clopote a resunat mai mult ca orișicând. S'a pornit cu publicațiunea «*A keleti határról*» de un anumit ziarist din Oșorheiu (Bizony László). Alarma a pornit valuri tot mai mari până ce a pus în mișcare aproape toată ungerimea din Ardeal, adunându-o la un congres în Cluj, ținut la începutul lui Septembrie anul trecut, în care s'au ocupat cu chestia apărării proprietății ardelen. Congresul a fost inițiat și agitat de oamenii Reuniunii agricole ardelen, cari prin publicațiuni extinse au căutat să facă propagandă pentru înființarea unui mare institut financiar, al cărui scop să fie apărarea proprietății ungurești ardelen periclitată și recăștigarea celei pierdute.

Nu știm care va fi rezultatul nemijlocit al acțiunii clujene. Se poate să rămână un foc de paie, se poate însă să reiasă și vre-o fondare de nouă institute hipotecare. Oricum ea e caracteristică deși indică o temă exagerată, care n'are bază. Cu toate acestea acțiunile de această natură trebuiesc urmărite și băncile noastre cu nimic nu le vor preîntâmpina mai bine, de cât lucrând serios să se consolideze și prin aceasta să se facă capabile de concurență. Odată consolidate, vor rămâne neînvins. — Aceasta deci să fie problema anului în care intrăm și a celorce vor mai urma. *Mereu, mereu spre consolidare și dezvoltare prin muncă fără preget și cruțare fără sfârșit.*

Dela „Solidaritatea”

În ultimele zile a lunii expirate Biroul „Solidarității” a expediat tuturor membrilor din direcțiunea și din comitetul de supraveghiere al băncilor noastre asociate instrucțiunea relativă la *pregătirea și censurarea conturilor de încheiere*: a bilanțului și a contului de profit și pierdere, publicată în Nr. 49 din anul trecut al acestei reviste.

Se atrage și pe calea aceasta atențiunea cercurilor conducătoare și de supraveghiere a băncilor noastre asupra indigitațiilor folositoare, cuprinse în instrucțiunea din chestiune, rugându-le să se conformeze lor.

Prin aceasta, pe lângă, că organele cu responsabilitate legală dela băncile noastre ajung în situația de a putea subscrie cu mai multă liniște sufletească conturile de încheiere, menite pentru publicitate, înlesnesc totodată și munca revizorilor noștri experți, cari astfel pot consacra cu ocazia reviziilor, ce fac, mai multă vreme chestiilor, cari reclamează cunoștințe mai temeinice de specialitate.

Biroul „Solidarității” stă cu plăcere la dispoziția celor interesați și cu alte lămuriri, ce i-s'ar cere, cu privire la censurarea socotelii dela finele anului.

Din prilejul încheierilor anuale și a reviziilor, ce urmează a se face la băncile noastre, se atrage speciala atențiune a revizorilor-experti ai însoțirii noastre, la următoarea *hotărîre, luată sub punct V în prima conferință a revizorilor experți*, ținută în Sibiu la 9 Ianuarie 1912:

«*Conferința revizorilor experți ai «Solidarității», întrunită în Sibiu la 9 Ianuarie 1912 adoptează modelul de bilanț, publicat și recomandat de Banca Austro-Ungară băncilor din țară, și revizorii experți se obligă a stăruii — în sfera lor de competență — ca bilanțurile băncilor, menite pentru publicitate, să se compună după acest model, atât în ce privește ordinea de aranjare a conturilor, cât și denumirea lor și a face cea mai întinsă propagandă pentru uniformizarea pe calea aceasta a bilanțurilor băncilor noastre.*»

Modelul de bilanț din chestiune este următorul:

Activa.

Cassa
Cambii
Cambii cu acoperire hipotecară
Imprumuturi hipotecare cu amortizare
Obligațiuni asigurate cu ipotecă (cu caventați)
Conturi curente cu acoperire
Imprumuturi pe amanet (Lombard)
Efecte
Imobiliu (Realități)
Poziții transitorii (specificate după rami de afaceri)

Pasiva.

Capital societar
 Fond de rezervă
 Fond de rezervă special (indicarea scopului)
 Fond de pensiune
 Depozite spre fructificare
 Reescont
 Cont-Curentul creditorilor
 Imprumuturi hipotecare cu amortizare, cedate
 Poziții transitoare (specificate după ramii de afaceri)
 Profit net . . .

*

Dintre instituttele noastre de bani, membre ale „Solidarității“, cari urmează a-și supune în anul acesta spre revizuire socotelile lor anuale, au cerut până în prezent delegarea unui revizor-expert următoarele institute:

Armonia, Cincul-mare
 Brădetul, Orlat
 Corvineana, Hunedoara
 Cugierana, Cugir
 Doina, Câmpeni
 Dunăreana, Cuvin
 Frăția, Agnita
 Oraviciană, Oravița
 Patria, Blaj
 Piatra, Teiuș
 Poporul, Săliște
 Rîureana, Cap. Mănăștor
 Sătmăreana, Seini
 Selăgiana, Jibou
 Șoimul, Uioara
 Vatra, Cluj
 Zlăgnea, Zlatna
 Zorile.

Sunt rugate și celelalte institute de bani ale noastre, obligate a se supune revizuirii, să-și numească cât mai grabnic revizorii-experti, pentru a se putea lua din partea biroului însoțirii noastre, din bunăvreme, dispozițiile necesare pentru delegarea acestora.

Reforma institutelor de bani.

În timpul din urmă mai multe persoane marcante și cu rol activ în viața publică a țării și în special pe teren financiar-economic au făcut câteva enunții de importanță cu privire la reforma institutelor de bani. Enunțurile acestea va fi bine să le cunoască și cetitorii noștri, măcar în rezumat. Poate vor da unora de gândit și îi va determina la anumite acțiuni, de cari până acum prea s-au arătat străini.

Iată, ce a zis, între altele ministrul de comerț Teleszky asupra reformei institutelor de bani:

„Pregătirea reformei institutelor de bani, cari se ocupă cu primirea de depozite spre fructificare, o țin

de una din cele mai importante probleme a viitorului. Cu înfăptuirea acestei probleme asemenea trebuie așteptat până la consolidarea stărilor financiare și economice. Dar pregătirea temeinică a chestiunii va forma problema cea mai de competență a anului viitor“.

Va să zică ministrul are intenția să înfăptuiască reforma institutelor de bani pe cale legislativă.

Leó Láncozy, scrie în „Pester Lloyd“ asupra acestei chestiuni următoarele:

„În viitor va trebui împiedecat, ca la contractarea de credite și la primirea de depozite spre fructificare instituttele de bani să treacă cu vederea relația, ce există între puterile lor proprii și între angajamentele lor proprii: precum va trebui împiedecat și aceea ca instituttele de bani să plaseze în mod irațional și excepțional, din punct de vedere al siguranței, capitalurile străine încredințate lor spre administrare, filerii greu câștigați și cruțați ai poporului. În interesul asigurării solvenței institutelor de bani, trebuie create normative, cari să asigure funcționarea acestor organe importante ale vieții economice și ale creditului, chiar și în timpuri de crize grele. Trebuie luate măsuri ca mobilitatea institutelor de bani să fie asigurată nu numai formal, ci și în fond“.

Asupra aceleiași chestiuni, o altă capacitate financiară, Adolf Ullmann, se pronunță, la același loc, cum urmează:

„Greșelile comise de micile institute de bani, cari însemnează un adevărat abuz cu legea noastră acționară prea liberală, reclamează remedii urgente. Constitue un interes public, de primul rang, ca economiile publicului să fie scutite de primejdia de a fi periclitate prin întrebuițarea lor irațională din partea institutelor de bani, cărora se încredințează spre administrare. Se impune cu toată seriozitatea necesitatea de a chibzui, că oare n'ar trebui curmate multele rele prin crearea unor legi speciale?“

Dreptul de a primi depozite spre fructificare ar trebui acordat numai acelor institute de bani, a cărora capital social atinge o anumită sumă minimală. Acest capital minimal va trebui să fie întreg vărsat și anume un anumit procent al lui în adunarea generală de constituire, iar restul negreșit într'un timp scurt — după adunarea generală. La fixarea sumei minimale a capitalului va trebui ținut seama sigur de numărul locuitorilor din sediul institutului.

Institutelor de bani să le fie interzis a liberă libele de depozit fictive, adecă de acelea la cari factice nu s'au făcut, efectiv, plăți în bani. O parte a depozitelor spre fructificare ar trebui plasată în efecte cu dobândă fixă și admise drept cauțiuni, între acestea o mare parte în efecte de stat și să se administreze ca fond special de garanție al deponenților. Acest fond, de sine înțeles, sub nici o împrejurare, n'ar fi permis să fie lombardat, ci ar trebui luate față de el cautele, asemenea celor existente față de fondurile de garanție ale scrisurilor fonciare.

O altă parte, procentuală, a depozitelor ar fi să se plaseze în împrumuturi, cu termine de abdicere scurte, întabulate pe imobilități la locul I.

Ar trebui fixate limitele între cari se poate mișca proporția depozitelor față de capitalurile proprii ale institutului, sub cari sunt a se înțelege numai capitalurile resp. fondurile, asupra cărora poate dispune adunarea generală, nu și fondurile de pensii, rezervele pentru dări, rezervele pentru amortizarea imobilelor etc.

Suma cambiilor, care se poate reescontă ar trebui adusă în o anumită proporție cu mijloacele proprii a institutului respectiv.

Privitor la acordarea împrumuturilor peste tot, ar trebui poate restrâns prin lege dreptul institutelor mici de a trece cu afacerile lor în ținuturi depărtate de sediul lor, cu alte cuvinte băncile mici să fie obligate a-și restrânge afacerile la raionul sediului lor.

Ullmann pledează, în continuarea expunerilor sale, și pentru introducerea prin lege, a unei șeme de bilanț, prin care s'ar îngreună mult mascarea anumitor poziții din bilanțurile băncilor; asemenea crede că ar fi consult, ca băncile să fie obligate de a-și publica „situațiile” la fiecare pătrar de an.

Dacă bărbați de greutatea celor amintiți mai sus, în vederea defectelor de obște constatate în organizația creditului la noi, reclamează tot mai des și la fiecare ocazie binevenită reforma institutelor de bani, nu încapă iudoială, că această reformă, mai curând sau mai târziu va și urmă, în o formă sau în alta.

Să caute deci băncile, din bună vreme, și prin reforme făcute din propria lor inițiativă, să înlesnească tranziția la noua eră, ce le așteaptă.

Legi noue.

În noul an, în care am intrat, guvernul intenționează a prezenta parlamentului mai multe proiecte de legi nouă de natură economică. Între acestea, cea care poate interesa mai mult cercurile băncilor noastre este:

Noua lege cambială.

Proiectul acestei legi este deja terminat în ministerul de justiție și pus sub tipar. Sunt propriu zis două proiecte de legi, dintre cari primul dispune *inarticularea convenției internaționale încheiate la 13 Iunie 1912 cu privire la legea cambială unitară*. Al doilea proiect conține noul drept cambial ungar și are titlul de: *«Proiect de lege despre cambiul propriu și străin»*,

Acest proiect are 117 paragrafi și normează chestiunile de drept cambial pe baza convenției internaționale dela Haga.

Prin noua lege cambială se scoate din vigoare în întregime actuala lege cambială, art. de lege XVII: 1876.

Al doilea proiect de lege este:

Proiectul de lege relativ la concordatul forțat afară de concurs.

Se știe cât de problematice devin aproape totdeauna pretenziunile creditorilor, când datorășul ajunge în concurs, în urma impacienței și a lipsei de consi-

deratăție a unei părți a creditorilor. Pentru a urmă acest inconvenient păgubitor pentru interesele majorității creditorilor, ca și ale datorășilor se va aduce o lege specială, asupra concordatului forțat afară de concurs.

Legea despre pășunile comune neîmpărțite.

Articolul de lege X din 1913 despre pășunile comune neîmpărțite, publicat în întregime în coloanele acestei reviste, în prima jumătate a anului expirat, va fi pus în curând în aplicare, pe baza ordinațiunii de punere în aplicare, terminată în ministerul de agricultură în zilele trecute.

Pășunile neîmpărțite, precum se știe, formează proprietatea posesoriatelor, cari puteau vinde sau împovăra proprietatea comună, sau acuiră proprietate nouă numai cu învoirea tuturor comproprietarilor. Cum numărul acestor comproprietari este mai multe sute ba chiar mai multe mii, până acum eră, practice, imposibil a contractă pe aceste pășuni împrumuturi ipotecare, astfel că aceste complexuri însemnate ca întindere, erau cu totul scoase de sub credit.

Prin noua lege resp. ordinațiune de punere în aplicare a ei, *composesoratele sunt decretate de persoane juridice*, ceea ce le oferă pentru viitor posibilitatea de a face transacții de împrumut și a contractă pe pășunile din chestiune împrumuturi ipotecare.

În ministerul agriculturii încă se lucrează cu zor la mai multe proiecte de legi importante. Între acestea sunt: *proiectul unei noue legi asupra poliției de câmp*, actuala lege în vigoare (art. de lege XII: 1894) fiind deja învechită. Se proiectează și *reforma dreptului de apă*, a căreia lacune se simt zilnic în viața practică. În fine se află în stadiul de pregătire și un proiect de lege pentru *combaterea falsificării alimentelor și produselor*.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 1 Ianuarie 1914.

Situația pieței internaționale de bani arată dela ultimul nostru raport săptămânal încoace din nou o îmbunătățire oarecare întrucât în Berlin, în urma ofertelor mai mari de bani discontul privat s'a redus în zilele din urmă pentru cambii cu scadență scurtă cu $\frac{1}{4}\%$ la $4\frac{2}{3}\%$ și pentru scadențe lungi cu $\frac{1}{8}\%$ la 4% . În London încă s'a ameliorat situația și discontul privat a cotat $4\frac{1}{16}\%$, iar banii de zi neschimbat $4\frac{1}{2}\%$.

În piața internă în ultimile zile ale anului expirat cererea de bani a fost foarte intensivă mai ales la Banca Austro-Ungară. La 30 Decembrie față cu scadențe de K 8 milioane, înaintările nouă s'au cifrat, la cele două centrale din Viena și Budapesta, cu K 20 milioane, din care sumă partea cea mai mare cade asupra Budapestei. Ofertele din străinătate, de altcum, au lipsit în timpul din urmă, astfel că discontul privat a fost în general staționar, variind între $5\frac{5}{16}\%$ și $6\frac{1}{2}\%$.

CRONICĂ.

Invitare la abonament și rugare.

Adresăm tuturor abonaților și sprijinitorilor de până acum ai Revistei noastre rugarea să binevoiască a-și înnoi din bună vreme abonamentul pe anul 1914, iar cetitorilor, cari încă n'ar fi abonați, să intre în șirul abonaților noștri, dând astfel sprijin unicului organ de publicitate financiar-economic dela noi.

Rugăm în deosebi direcțiunile institutelor noastre de bani, cari încă nu ar fi făcut aceasta, să decreteze «Revista Economică» ca organ oficial al lor și să publice în coloanele ei toate anunțurile lor oficiale, cum sunt bilanțul anual, convocarea adunării generale, concurse și altele.

Prețul abonamentului rămâne și pentru anul 1914, cel vechi, indicat în fruntea revistei noastre: K 12 — pe un an și K 6 — pe 1/2 an. Funcționarilor institutelor noastre de bani și ale tovărășiilor le facem înlesnirea de a putea plăti abonamentul și în rate trilunare à K 3.

On. noastre institute de bani, care ne vor trimite bilanțuri spre publicare, le rugăm să binevoiască a ne indica express, dacă doresc ca bilanțul și contul profit și pierdere să fie publicate și în textul maghiar sau numai în cel românesc, pentru a ne putea conforma dorinței lor întocmai.

Intrucât se cere și publicarea textului maghiar rugăm a ni-se trimite manuscrisul tradus în limba maghiară.

Manuscrisele bilanțurilor și ale altor publicații, menite a apărea ca inserțiuni, rugăm a le expediă cu poșta din bună vreme și după posibilitate astfel, ca să ajungă în posesiunea noastră, cel puțin cu o zi înainte de ziua expediției regulate a revistei noastre, care este Sâmbătă

Ținând seamă de faptul, că adunările generale ale institutelor noastre de bani, se țin, de regulă, Duminică, la dorința exprimată din mai multe părți, cu începere din a. c. «Revista Economică» va apărea totdeauna cu data de Sâmbătă, făcându-se și expediția în aceeași zi.

Administrația.

*

Noul secretar general al Băncii Austro-Ungare Friedrich Schmidt v. Daniels, este, față cu antecesorul său, I. v. Pranger, care a fost cetățean ungar, cetățean austriac și și-a început cariera la banca de emisiune în al căreia serviciu se află de 33 de ani. Ca locțiitor de secretar general a funcționat, lângă Pranger, cu începere dela 1906 și este un financiar de primul rang. A dezvoltat și o frumoasă activitate literară scriind numeroase studii și tratate de cuprins financiar-economic.

*

Căile ferate ungare în 1911. Conform unor date statistice recente în anul 1912 căile ferate ungare au avut o lungime de 20,980 klm.; numărul locomotivelor a fost de 4063, al vagoanelor pentru persoane de 8724 și al vagoanelor pentru mărfuri de 95,736. Numărul persoanelor transportate s'a urcat la 153,800,000, iar cantitatea mărfurilor expediate a fost de 78.780,000 tone. Veniturile s'au urcat în 1911 la K 526.500,000, iar cheltuielile la K 331.600,000. Profitul curat realizat s'a cifrat cu K 194.900,000.

*

Practicanți. La «Banca generală de asigurare» societate pe acții se primesc cu începere dela 1 Ianuarie practicanți de biuro. Se cere ca reflectanții să fie absolvenți de școale comerciale și să poseadă în scris și în vorbire limbile maghiară și germană. Sunt preferiți ceice au și altă praxă de afaceri. Reflectanții la aceste posturi să-și înainteze cererile lor la direcțiunea «Băncii» Sibiiu (edificiul Albinei).

Apel.

În preajma Anului-Nou ne permitem a face un călduros apel către toți sprijinitorii culturii poporului român să binevoiască a-și răscumpăra felicitările de Anul-Nou în folosul Muzeului Asociațiunii.

Mijloacele materiale de care dispune Muzeul sunt așa de restrânse, încât înzestrarea lui înaintază foarte încet. Și aceasta e o mare pierdere pentru noi, căci prețioasele obiecte de mare însemnătate etnografică și istorică, cari sunt o comoară a trecutului nostru și tot atâtea mărturii ale vieții noastre culturale, dispar sau sunt adunate cu sânguință de străini. E timpul suprem să ne îngrijim ca cel puțin o parte din aceste comori ale poporului nostru să le adăpostim în muzeul primei noastre instituțiuni culturale. Dacă contribuțiile pentru înzestrarea Muzeului ar fi mai mari, această instituțiune ar lua avânt, care ne-ar face cinste.

Facem deci apel călduros către toți cărturarii români să contribuie cu sume cât mai mari pentru înzestrarea Muzeului nostru național.

Numele donatorilor se vor publica în ziare și în revista «Transilvania».

Sibiiu, 24 Decembrie 1913.

Andrei Bârseanu,
prezident.

O. C. Tăslăuanu,
secretar.

POȘTA REDACȚIUNII.

Amicului Titu în B. Mulțămită, că mi-ai atras atenția. Vom cerceta și reveni eventual.

SUMAR.

Vieța noastră economică în 1913. — Dela Solidaritate. — Reforma institutelor de bani — Legi nouă. — Revista financiară: Situațiunea. — Cronică: Invitare la abonament și rugare, Noul secretar general al Băncii Austro-Ungare Apel.

Post de practicant

caută

la vr'o bancă sau la vr'o prăvălie, aici în țară sau în România un absolvent al școlii comerciale superioare cu peste un an pracsă de bancă. Adresa la administrația acestei reviste.

„ZLĂGNEANA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

CONCURS.

Institutul de credit și economii, societate pe acții «Zlăgnea» din Zlatna publică pentru ocuparea postului de *director executiv* al său concurs cu termen de *15 Ianuarie st. n. 1914* sub următoarele condițiuni:

1. Salar anual fundamental Cor. 2400.
2. Zece trienalii à Cor. 300.
3. Relut de cuartir Cor. 400 — anual sau cuartir corăspunsător în natură.
4. Tantiemă statutară.
5. Asigurarea unei pensiuni la un institut de pensiune cu baza de Cor. 2400.

Dela reflectanți se pretinde: cualificație deplină pentru cariera comercială și să dovedească capacitatea dela conduce independent afacerile de bancă, având a purtă și supraveghia și agendele de contabilitate.

Postul se poate ocupă îndată. — Cu cel ales se va încheia contract în sensul § 39 din statute.

Direcțiunea.

Proprietar și editor: Constantin Popp

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 31 Decemvrie 1913.

Vo	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, ... scut. de dare	100 40	100 75
4	" " Cor. . . . . " " "	82—	82 90
3 1/2	" " " . . . . . " " "	71 90	73 —
—	Impr. cu premii à 100 fl.	471—	474—
—	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	29—	302—
3	Impr. p. regul. Porților de fier.	69 40	69 50
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	94 50	97 25
4	" rurale ungare " " "	83 50	84 25
4	" " croato-slav. . . . . " " "	—	83 60
B. Datoria de stat austriacă.			
—	Renta unit. conv. în cor., Mai-Nov., sc. de dare	82 95	83 75
4	" " " Ian.-Iulie " " "	82 95	83 75
4 2	" " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	86 40	87 50
4 2	" " " argint April-Oct. " " "	86 45	87 50
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	1640—	1630 —
4	" " 1860 à fl. 100—	470—	456—
—	" " 1864 à fl. 100—	695—	700—
4	Renta austr. aur., ... scut. de dare	104 05	104 25
4	" " Cor. " " "	83 75	84 25
3 1/2	" " de invest. " " "	72 35	—
C Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	80 50	85—
5	" " Viena " " "	120 50	—
4	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	119 80	—
4	Inaprumut Temes-Bega din 1897	83 —	84—
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	institut. de Cred. fone. austr.	82 90	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	90—	90—
4	" " 50 ani în coroancă	90 75	90 75
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta în fl.	93—	96—
4	" " " " în cor.	84 25	86—
4 1/2	Obl. com. " banca ung. Pesta cu 10% premie	94—	97—
4	" " " " repl. 60 ani	83 75	85—
4	Seris. fone. I Cassă de păstr. patr., Pesta	84 25	85—
4	Obl. com. " " " în cor.	84 25	85—
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	112 50
4	Seris. fone. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	83 75	85—
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	92 75	96—
4	" " " " " " " " " " " " " "	85—	86—
4	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	128—
5	" " " " " " " " " " " " " "	—	100—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	—	96—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiuu, ...	91 50	91 50
4	" " " " " " " " " " " " " "	82 75	82 75
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	92 50	92 50
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiuu, ...	92 50	91 75
4	" " " " " " " " " " " " " "	83 75	83—
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii inst. de cred. fone. aust. din		
—	1880 à fl. 100	295—	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din		
—	1889 à fl. 100	251—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot.	236—	248—
4	" " " " sârbesc à frs 100—	119—	117—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	285 50	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	29 25	31—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	486—	492—
—	Buda, comuna à fl. 40—	—	—
—	Pálffy, à fl. 40—	—	—
—	Crucea roșie austriacă, à fl. 10—	57 25	57—
—	" " " ungară, à fl. 5—	34 75	36—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	483 50	486—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	12—
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4—	—	17—
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11 43	11 49
—	20 franci aur	19 07	19 09
—	20 marce aur	23 54	23 59
—	Sovereigns pr bucată	24 13	24 15
—	Ruble hârtie per bucată	2 54	2 55
—	100 Marce hârtie	117 77	117 82
—	100 franci hârtie	95 50	95 47
—	100 lire hârtie	95—	95 05
—	100 lei hârtie	—	—